DÉPÔT LÉGAL
LE DIRECTEUR GÉRANT:

Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

NĂM THỨ BẢY SỐ 605 — MỖI SỐ NĂM XU — 癸酉年五月二十日 — NGÀY THỨ TƯ 12 JUILLET 1933

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP		NGOẠI QUỐC
Một năm	5$00	5$50
Sáu tháng	2.80	4.30
Ba tháng	1.50	2.30

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

聲 La Voix du Peuple 民
Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN
Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy
BÁO-QUÁN ... đường Đông-ba, Huế
Giây thép: TIẾNG-DÂN HUẾ

Cách chọn người cần nhứt là cho được người thực tài.

Ý KIẾN ĐỘC GIẢ

Đối với một vài vấn đề quan hệ kiến nghị tại Hội đồng Cải cách Nam-triều

II

BỒ-DỤNG QUAN-LẠI

Báo Đông-Pháp số 2287 ra ngày 28-6 có đăng những điều kiến nghị về chế độ quan trường ở Hội đồng Cải cách, đại lược nói mỗi năm có mở một kỳ thi vào ngạch thuộc quan, như thi tri huyện.

Chương trình sát hạch có 3 bài đại luận về:

1/ pháp luật nước Nam và nước Pháp, việc hành chánh ở Đông-dương và ở nước Pháp;

2/ văn minh Á-đông;

3/ văn minh Tây-phương.

Ngoài bài luận ấy còn một bài vấn đáp, thí sinh phải nói chuyện (diễn thuyết) trong 45 phút đồng hồ về một vấn đề gì đó, mà đầu đề sẽ rút thăm cho các thí sinh biết trước để sửa soạn sẵn ?)...

Tờ báo ấy lại nói quan Thống-sứ Bắc-kỳ không hợp ý kiến với Hội đồng nên có bẩm lên quan Toàn-quyền xin sửa đổi vài khoản đại khái, như thêm một vài bài về Hán-tự...

Bồ dụng quan lại mà trước phải sát hạch, ấy là theo lệ công bình, vì chức quan chọn người mà không phải vì người chọn chức quan, sẽ tránh cái tệ ngồi không choán ghế và dụng tình thiên vị như ngày xưa, ai cũng mong thực hiện sau nầy. Song trên chương trình sát hạch có chỗ khuyết điểm, như quan Thống-sứ Bắc-kỳ đã xin bổ thêm bài luận chữ Hán, đều đó không phải là không cần. Vì trong chương trình đã nói đến pháp luật và hành chánh nước Nam cùng văn minh Á-đông, thì tất nhiên đã nhận lịch sử và văn học nước nhà, người làm quan buộc phải biết đến. Mà những lịch sử mấy ngàn năm nay toàn là chữ Hán, đừng nói cao xa, chỉ tới một cái đình hay cái chùa nào thì tấm bảng trước nhà, câu liễn trên cột đã là chữ Hán rồi; huống chi có vấn đề gì mà dở hồ sơ tự lập ra thì việc quan việc dân chan chan là chữ Hán. Vậy mà vị quan kia mù cả chữ Hán thì văn minh phương Đông với chánh luật nước Nam, bằng vào đâu mà thông hiểu được?

Ngoài đều bỏ khuyết ấy (bài luận Hán văn), còn một đều nên chú ý là diễn thuyết một vấn đề gì, đã rút thăm đề thi công mà còn cho người dự thi biết trước đề sửa soạn, thì thật là mâu thuẫn mà di tệ vô cùng.

Rút thăm đầu đề, ấy là thi lẻ công bình không thiên tư. Vậy thì cái đầu đề ấy nên cẩn thận, không cho người dự thi biết trước, đề đến hồi ấy đưa ra cho xem qua mà bàn luận, như vậy mới biết được là người giỏi người ươn. Nay đưa trước cho họ xem thì dẫu kẻ không thông thạo gì mà mượn gà cậy vịt, lập trước sẵn và học thuộc lòng, đến hồi đứng lên diễn giảng, dầu một đôi giờ đồng hồ, họ cũng nói như nước chảy được, kể gì 45 phút! đó không phải là đều đáng phòng sao?

Và lại về chương trình thi chỉ khảo sát về mặt tài mà quan lại còn cần bên tư cách và đạo đức nữa, tưởng chánh phủ không nên bỏ qua hai mặt nầy.

Một vài ý kiến, gọi là lời thiệt của người dân. H.

(Một người dân có quyền bầu cử)

Việc mấy nhà bị bắt

Phan thiết — Theo tin *Đuốc-nhà-nam*, thì 28 người nhà giàu có bị bắt mà bản báo đã đăng tin gần đây, nay phần nhiều đã tha về; chỉ còn 6, 7 người chưa kịp hồi nên còn giam. Chắc sao rồi cũng được ra.

. . . .

<u>Ai có con em đi học nên biết</u>

Hạn tuổi vào các lớp ở bậc sơ học và tiểu học

Hôm 17 Juin quan Toàn quyền đã ký nghị định sửa đổi mấy khoản trong học chính tổng qui nói về bậc sơ học (cycle Élémentaire) và bậc tiểu học (cycle Primaire) trong có chỗ hạn tuổi, trích ra đây để ai có con em đi học được biết.

Số tuổi của học sinh được vào các lớp bậc sơ học:

Lớp năm: 6 tuổi.
» tư: 7 »
» ba: 8 »

Số tuổi của các học sinh được vào các lớp bậc tiểu học:

Lớp nhì đệ nhứt niên: 9 tuổi
» » » nhì » 10 »
» nhứt 11 »

Số tuổi nầy tính theo tuổi tây, kể từ ngày sanh đến 31 Décembre năm đang học.

Mỗi lớp học sanh chỉ được học 1 năm thôi. Nhưng quan đốc trường cũng có thể cho học trò mình ở lại một năm nữa (doubler) trong lớp nào ở bậc sơ học, và một lớp nào ở bậc tiểu học (chỗ nầy mấy năm trên học sinh lớp nào cũng vậy, nếu chưa lên được lớp trên thì đều được ở lại lớp ấy một năm nữa).

Nam học sinh quá 12 tuổi, hoặc nữ học sinh quá 13 tuổi, không được vào các lớp ở bậc Sơ học (từ lớp ba trở xuống).

Nam học sinh quá 15 tuổi, hoặc nữ học sinh quá 16 tuổi, không được vào các lớp Tiểu học (từ lớp nhứt đến lớp nhì đệ nhứt niên).

CHUYỆN ĐỜI

ĂN LƯƠNG CŨNG NHŨNG LẠM VẬY KÌA!

Bác Lạc nhân dịp nầy có việc đi vắng, thành ra Chuông-mai không tốn công vận động, cũng không thêm làm quảng cáo quảng kiếc gì cả mà bỗng nhiên chiếm được cái độc quyền nói «chuyện đời» trong một khoảng. Vui thú quá! Nhưng thường thường chuyện đời, cái buồn nó cũng nằm bên cạnh cái vui, chớ chẳng ở đâu xa, nên rủi đâu Chuông-mai lại gặp một chuyện đáng buồn. Không nói thì đố ai biết. Thôi thì nói bựt cho độc giả nghe:

Thì mới rồi Chuông-mai vào nhà quê chơi, nhân trời nắng tới nhà bác đồ nọ nghỉ.

Bác đồ nghe tiếng Chuông-mai viết báo chào hỏi tử tế lại đãi cơm nước hẳn hòi. Trong khi nói chuyện, bác đồ cũng dở chuyện báo ra nói.

Chuông-mai nghĩ thầm chắc sướng rồi: Vì bác đồ già mà nói chuyện báo thì sao cho bằng mình là tay văn sĩ tân thời chớ! Vậy mà bác đồ làm cho Chuông-mai bí, thế có tức không? Vì sao mà bí?

Bác đồ không nói chuyện thế giới hay là chánh kiến, cải cách gì. Phải bác dở kho chuyện ấy thì mặc sức cho Chuông-mai múa gậy vườn hoang. Khốn nổi! bác lại dở chuyện chánh phó Tổng, mà chuyện nầy số nào trước Tiếng-Dân có đăng một bài đầu đề là «chánh phó tổng nên có lương không?».

Bác hỏi: Thầy cho chánh phó tổng nên có lương như bài báo kia đã nói là hợp lẻ sao?

Chuông mai nhớ mường tượng Tiếng-Dân số nào đó có đăng bài lại cảo ấy mà quên trong ấy nói những gì. Song cũng trả lời mạnh giạn:

Phải, làm việc công nên ăn của công chớ sao? Đó là nói về chánh thể sắp đặt cho châu dân đặng tránh mối ăn lạm.

— Thầy nói chánh phó tổng có lương thì khỏi đều bóc lột dân à?

— Vâng, vì họ ăn cơm nhà làm việc quan nên phải cần sẩy để bồ chỗ lỗ đó. Nay như có lương thì may mối tệ kia sẽ bớt đi chớ sao?

— Thầy là nhà viết báo mà cái chuyện sờ sờ như thế còn xét không rõ huống là việc khác. Nầy biết bao nhiêu cái án hối lộ phát ra mà rành là những nhà ăn lương to nữa kìa.

Chuông-mai bí, bí vì câu hỏi ấy không trả lời được.

Chuông-mai

Hội đồng thuộc địa Pháp

Theo tin Ba-lê ngày 1er Juillet thì ban Đông dương và các thuộc địa Pháp đã họp Hội đồng, do M. Henri Sam bục chủ tọa. Ông Bùi-quang-Chiêu, đại biểu Nam-kỳ, có tỏ bày tình hình kinh tế xứ thuộc đại khái rằng nhà nông khổ vì lúa gạo bán không được và bị nợ nhiều cần phải giảm bớt số tiền lãi.

TRẢ LỜI

Cùng ông BÌNH-DÂN Phú phong Bình-khê Bình-định

Về vụ bàn cử phó tổng, như người nào kém tư cách, dân tình không phục thì đừng đầu tìm cho họ. Nay đã ham tiền bạc rượu thịt mà bán la tìm đi, thì có nói gì cũng là bất lương bằng dầu đuôi, không ăn thua gì. T. D.

Việc Thế-giới

NHẬT CŨNG BÀI HÀNG HÓA ANH

Đông-kinh. — Theo lời đàm thoại của yếu nhân ngoại bộ Nhật: Đế quốc Anh chiếm hơn đến 1 phần 5 đất trên thế giới, nếu Anh và Ấn cùng một trật tẩy chay hàng Nhật thì hẳn là vấn đề chết sống của Nhật bản. Gần đây chánh sách quan thuế Anh thi hành ra, chánh phủ Nhật nhận là một việc rất trọng yếu, có 5 xưởng hàng sa lớn đã định liên hợp cơ quan các nhà dệt bông, tẩy chay bông Ấn độ. Các xưởng lớn ở Trung quốc và Mãn châu cũng sẽ nhập hội liên hợp ấy.

Lại có tin, nhà đương cuộc ngoại bộ Nhật cùng công thương 2 bộ thương xác chánh sách đối Anh về việc quan hệ thông thương, quyết định: phẩm hàng hóa ở các thuộc địa Anh vào cảng thì thi hành chánh sách báo phục. Nhà đương cuộc đã khảo sát như bông vải ở Ấn độ, lông trừu và lúa mì ở Âo châu, gỗ ở Gia-nã-đại v. v. nhứt luật đánh thuế cao lên và cấm chỉ nhập cảng nữa. Lời quyết định nầy đã lên Nhật hoàng, đầu tháng 7 nầy thi hành.

(Xem qua trang 3 cột 3)

Tin rõ về việc đánh nước đập

Chuyện đánh nước đập nầy, bản báo đã đăng kỳ trước, nay được bài nói rõ đầu đuôi, xin đăng như dưới:

Nguyên ba làng: Tình-phú, Chân-me, Xuân-vang thuộc huyện Nghĩa hành, xưa nay đồng công nhau đắp hai bờ đập (Hố-đá, và Xã định) để lấy nước cày cấy. Hai năm trên trời làm đại hạn ba làng ... (Hòa vang trên) cũng có hai bờ đập (Gò mả và Bàn cầu) mới xin huyện và tỉnh sức ba làng trên phải cho họ khuyết yển. Đứng trước lời biểu dụ của quan huyện, điền hộ ba làng trên đành ôm bụng chịu; có buộc khi nào ruộng cày cấy rồi và trước khi khuyết yển có quan huyện về tại bờ đập lập hội đồng làm tờ đồng ưng, ba làng đều ký cả mới được tháo. Nhưng thế cũng là đều bất đắc dĩ, nên ba làng trên đã làm đơn kêu tại tỉnh tòa xét lại.

Năm nay trời nắng luôn từ tháng hai đến giờ, ruộng nương ba xã trên còn bỏ đất trắng, mười phần cày cấy chưa được một, mà ba xã dưới cấy được bảy tám phần rồi. Thế mà 3 làng dưới lại xin Tỉnh sức điền hộ ba làng trên phải chia nước cứ mười ngày để họ tháo hai ngày rưỡi. Điền hộ không chịu: nghĩ rằng đã đem mồ hôi nước mắt nhịn đói khát mà đắp hai bờ đập, công phu khó nhọc không phải là ít, mong giữ nước đọng (vì trên nguyên đầu còn có bờ đập của kẻ khác nữa) cày cấy cho đủ mùa, đầu bị khô cũng không giảm thảo bờ đập trên. Còn ba xã dưới không hề mất một đồng xu, không tốn chút mồ hôi, đã được khuyết đập hai năm trên rồi, nay lại còn xin chia nước! Vả ai ruộng ba làng hiện phần nhiều còn bỏ đất trắng, thế mà quan không xét khẩn ruộng nương đời nên ra thế nào, lại ép chia nước.

Ngày 21 tháng 6 tây quan đồn tỉnh đem lính cùng quan huyện Nghĩa hành đến tại bờ đập giữ cho dân ba làng dưới tháo, không nghe một lời biểu dụ cũng không làm tờ đồng ưng như lần trước, điền hộ ba xã trên có không chịu, bằng rủ nhau kẻ nằm người đứng trên bờ đập, không cho tháo. Quan đồn và lính rõ bắt kể đứng trên bờ đập. Trong lúc ồn ào lộn xộn: bên thì vác cuốc tháo ra, bên lại cầm cuốc đắp lại, đến nổi trong khi bất ý cuốc phạm vào quan đồn bị thương. Liền chở về nhà thương. Khi đó lính rõ súng lịnh, dân ba xã trên tan rã rất cả, còn bờ đập thì đào cho nước chảy khô. Trong ba ngày sau hương chức và điền hộ ba làng bị bắt cả và chánh lục, lại cho hơn 20 lính tập và đóng đồn tại làng Tình phú đã mấy ngày nay, bọn bô làng đều luôn luôn, nhân dân rất lấy làm khổ.

. . . .

Nước cấy là sinh mạng của nhà nông, vì công lao khó nhọc trong mấy tháng trời mà chưa đủ nước cấy, nên đến nổi phạm tội cái «nạn «Tốc nước lỗ hôi quan trên có đoái lòng thương bọn dân cày chút nào không?

Cái hại độc quyền trên đường công thương ra thế nào?

(Tiếp theo)

Những điều luật lạ đời

Những điều luật đời ấy, vừa áp chế vừa trẻ con: vì như người bán đồi heo thì không được phép bán chả, thợ bán tủ và rương, không được phép bôi sơn sắc gì trước khi mang đi bán, v. v...

Về đời vua Louis 14, ông Colbert là một quan Thượng thư có tiếng, có đặt ra nhiều điều luật về các công nghệ. Trong có khoản về món chỉ làm canh dệt định cái số chỉ canh ấy nhứt định, nếu ai đặt thiếu một sợi chỉ mà quan thanh tra nhà nước bắt được thì vải bằng của nhà dệt đó bị cắt bỏ hết, mà vải đem bán ngoài chợ cũng bị đốt rào. Trong luật lại có nói: nếu người kia mà tái phạm thì sẽ bị trói cổ mang xiềng sắt, đem ra giữa đô hội 2 giờ đồng hồ như người tù tội.

Không tuân sự áp chế của đoàn chuyên nghề kia mà bị tội, cái luật ấy không những ngăn trở về đường sinh kế, mà về đường tinh thần trí não của công chúng cũng sinh ra lắm chịu rắc rối. Vì việc ích lợi mà bị phạt không khác gì kẻ làm gian ác kia, thì công chúng biết đường nào tới mà theo, đường nào xấu mà tránh!

Những việc kiện nầy ra bởi một chuyên nghề

Cái luật bất công ấy, vì sự binh vực riêng về một số ít cùng mối tranh cạnh nhau trong bọn độc quyền mà sinh ra lắm vụ kiện rất lạ đời:

Một vụ kiện giữa một hội bán đồ cũ với một hội thợ may, khởi đầu từ đời Louis 11 mà đến đời Louis 14 mới kết liễu! Bên nguyên thì cáo bên bị là bán đồ cũ, còn bên bị trở kiện lại bên nguyên là bán đồ mới. Như vậy người ta lấy bằng chứng gì mà phân biệt cho rành rẽ mối áo kia là toàn mới hay toàn cũ, mà không có chút gì xen lẫn nhau? Vì thế nên tòa án rất lấy làm rắc rối mà cái kiện kéo dài đến 300 năm!

Lạ lắm vụ kiện khác cũng kỳ khôi như thế:

a) Hội thợ sửa giày với hội thợ đóng giày kiện nhau. — Thợ sửa giày kia chỉ có phép sửa giày cũ mà không phép được làm giày mới. Một ngày nọ, chúng làm giày mới dùng phần mình và cho vợ con trong nhà dùng.

— «Sao các anh lại dám làm giày mới?», hội thợ đóng giày kia hỏi thế, rồi thành ra đám kiện dài. Rút cục bọn thợ sửa giày bị thua, mất món tiền khá to mà lại buộc phải sửa giày mình đã làm đó lại.

b) Hội bán gà kiện hội quay kia sao dám đặt gà lên cây quay, lấy lẽ rằng hội ấy chỉ được phép quay các miếng thịt lớn, như thịt bò, thịt trừu v. v., vụ kéo dài lâu ngày, tới đời Anne d'Autriche (mẹ vua Louis 14) thì hội quay bị cấm không được quay gà vịt nữa.

c) Bọn hát dạo chợ phiên, một ngày kia hát một tuồng cho người ta xem chơi, Hội hát tuồng ở rạp hát nọ thấy vậy phải đơn kiện, lấy lẽ rằng chỉ có hội mình có giấy phép được diễn tuồng hát nói.

Bọn hát dạo kia bị thua, từ đây không được hát nói, chỉ được diễn tuồng mình hát bằng cách ra bộ múa tay cho công chúng xem mà thôi. Những người xem không hoan nghinh, vì bộ múa tay kia không sao bày tỏ những chuyện trong lớp tuồng. Làm sao bây giờ! bọn hát dạo lại định ra một cách mới là phát cho người xem mỗi người một bản tuồng mình hát bộ đó, cắt nghĩa rõ những lớp cho người xem hiểu. Khách xem hát khinh khi cái luật cấm lạ đời ấy, lại muốn đón chơi, cầm bản tuồng ấy, hễ bọn hát múa ra bộ trên sân khấu thì bên nầy họ tự hát. Thế là cái luật ấy bị ăn trợt mà tránh được vụ kiện.

Những vụ kiện kỳ quái như thế mà nào có phải là ít tốn đâu! chỉ một thành Ba-lê, mỗi năm tính phí khoản về những vụ kiện ấy có đến 800.000 quan tiền!

Phàm sự kiện là do mối bất bình gây ra, mà những mối bất bình càng rõ ràng tức như chuyện thương mãi công nghệ độc quyền nói trên. Bởi vậy nên luật thiên tư kia bỏ lần thì án kiện cũng dần dần giảm lần đi. Từ năm 1858 đến năm 1862, vụ kiện ở các tòa Tạp tụng các địa hạt giảm đến 3.200; thầy kiện xử hòa được 15.000 vụ kiện; tòa án thương mãi cũng ít thấy xử kiện hơn ngày trước nhiều. Đó là cái chứng tỏ cho chúng ta biết rằng sự tự do dinh nghiệp và thần công lý là con đường dẫn người đời tới đường hòa bình vậy.

Thức-tự-dân

(Còn nữa)

VẠN-VẠN

Tượng voi

Khéo khéo ai nặn cái tượng voi?
Của chùa sẵn mũi chỉ trơ ngồi,
Bỏ đầu trời chân hai tròng mắt,
Ngây thẳng thơ trong một bệ cười.
Hỏi có thường chăng nào Phật Thánh?
Vậy mà cũng mũi khé chi nổi.
Thần quyền đã đến ngày cùng đó,
Một trận mưa đồng lụy thế rồi!

T. V.

Sấm

Giữa đám mây xanh nổ cái đùng,
Thình lình vang động cả non sông.
Đùng bằng vang dội vang tai vịt,
Đáy nước chuồng rền tỉnh giấc rồng.
Có kẻ đương ăn rơi cả đũa, (1)
Khen ai đặt mây rất cơn đông. (1)
Sau chín sấm sét liền mưa tới,
Cây đồi màu tươi lúa trổ bông.

B. S.

Lời dân quê

Sống còn nay biết tính làm sao?
Không hoảng còn dài đến bực nào!
Ruộng đã mất mùa, trâu chết dịch,
Đuôn không khẩm nổi nợ chồng cao.
Thân tiền ngồi ngưỡng đi đâu uổng?
Mẹ đất chẳng hôm có rẫy nào.
Trời đất nỡ nào người nỡ khổ,
Kìa ai ve ngựa khéo nên nào!

Diệu-phu

Cảm tác

Mượn chi ai biết giữa trần ai?
Mình chẳng làm mình ấy đã hay.
Mấy chữ bức tranh treo trước mắt,
Hẳn rằng câu nói chuốc bên tai.
Lòng người lạnh lẽo mưa nắng,
Bia miệng vang bên nổi đâm phai.
Danh lợi tuồng đời ra thế thế,
Trời thấy ai nhẩy mấy ai hay.

Lam-Đình

(1) Ông Lưu-Bị đương ăn với Tào-Tháo nghe sấm giựt rơi đũa.

Máy thâu lôi (Paratonnerre) do ông Franklin chế.

ANNAM LỊCH SỰ HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

CÁI HỌA «NGƯỜI THỪA» Ở NHẬT-BẢN NGÀY NAY

Nhật chiếm đất Tàu làm gì ? Ai cũng biết là chiếm để lấy lợi và có chỗ chứa số dân chen chúc mà trên mấy hòn cù lao cỏn con không chỗ đặt chơn.

Nhật cũng như các nước nào khác, của sản có không đủ dùng, phải đi nhờ của kẻ khác, là lẽ thường. Nhưng có một điều khác các nước là dân số họ càng ngày càng tăng không xứ nào bì kịp. Nền kinh tế Nhật ngày nay sở dĩ không được vững vàng, cũng bởi cái họa dân đông ấy. Xem trong khoảng năm 1873, số dân tăng đổ đồng 1 vạn thì được 24 người, mà đến cách 40 năm sau thì trong 1 ngàn tăng 33 người. Từ cuối thế kỷ 17 đến giữa thế kỷ 19, số dân thêm được 20 triệu. Mà nhứt là từ cuộc duy tân năm 1868 về sau, vì ảnh hưởng tôn giáo, hạnh phúc của một gia đình là xem nơi đông con cháu hay ít, nên dân họ đẻ ra càng vô số.

Dân đã đông, mà cái nạn khủng hoảng nông nghiệp hiện giờ cũng không vừa, nên về phương diện kinh tế đã đáng lo, mà về phương diện chánh trị coi bộ cũng rối lắm. Hơn phân nửa nhân dân chăm về nông nghiệp, vì tình cảnh nuôi sống khó khăn, nên tấn tuồng xung đột giữa dân quê và điền chủ tiểu tư bản thường hay xảy ra luôn luôn. Dân quê họ không chịu giữ lời giao kèo với chủ nữa, mà cứ bãi công, phản đối v. v.. Lại vì cùng đường, một số nhiều có bao nhiêu đất đai bèn đem bán cho điền chủ tiểu tư bản rồi xây lại làm công.

Ngoài dân quê làm rối ra, lại có bọn trí thức thất nghiệp ; nhơn đó tư tưởng quá kích cứ thừa dịp quyến dụ một cách dễ dàng.

Những hiện tượng không tốt ấy, làm cho chính phủ họ lo đêm lo ngày, hết sức tìm phương bổ cứu, nhưng cũng khó nghĩ ra cách gì, mà cũng khó ngồi yên.

Di dân qua các thuộc địa ư? Không thể được. Bởi vì ở các thuộc địa đã khá nhiều rồi ; dù dĩ khí hậu cũng không được hạp với dân Nhật cho lắm. Như ở Đài-loan thì nóng quá, còn ở Triều-tiên thì lạnh quá, khó bề sinh lý.

Di dân qua các nước khác ư ? Cũng không được. Vì các nước khác như Mỹ..... phần nhiều họ khóa kỹ cửa có cho người Nhật vào đâu !

Quanh đi quẩn lại, không có phương pháp gì hay hơn là kinh dinh các việc kinh tế. Trước nhất là làm cho sức sinh sản của đất tăng lên, đặng khỏi mua gạo ngoại quốc ; chỉnh đốn các việc kỹ nghệ, và làm cho số xuất cảng sản vật được nhiều. Nhưng cũng chưa thấm vào đâu, nên chất sống cũng nhứt định thực hành cái chính sách đại lục lấn lấn nước Tàu, mà Mãn-châu là bước đầu phải đi tới. Một mặt thì dời dân sang mở mang thực nghiệp ; một mặt thì khiêu khích cả thế giới cho quốc dân để mắt ra việc đối ngoại mà giảm bớt sự rắc rối bề trong. Chính phủ họ cũng quyết lắm !

Hiện tình khốn đốn ở Nhật như thế, mà nói rằng họ sẽ bỏ Mãn-châu đi và không liếc mắt qua các thị trường ở Á-châu là chuyện huyễn, không thể có được.

T. L.

Giảm giá

Vì kinh tế khủng hoảng, vì quan lại bị giảm lương, nên các nhà buôn đều phải giảm giá. Về sách Hán-Việt từ-điển (đã ra trọn bộ 2 quyển), chúng tôi định bắt đầu từ nay giảm giá như sau này :

Hạng thường .... 6$00 một bộ
Hạng đóng bìa vải.. .. . 7$00 một bộ

Mua buôn trừ hoa hồng 20 phần 100. (Xin hỏi điều kiện bán buôn).

QUAN-HẢI THƯ-ĐIẾM
27, Rue Gia-Long -:- HUẾ

Cô-tinh bổ-thận

Chuyên trị :
Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh

Khi sơ phát hay hoa mắt, ù tai và mỏi vai đau lưng, đêm ngủ mộng mị hay giật mình. Tiểu tiện vàng đục, miệng ráo, hơi thở nóng vân vân.... Nhẹ dùng vài ba ve, nặng dùng độ 6 ve là khỏi.

Mỗi ve 1$00, sáu ve 5$00

M. SINH-HUY
44, Rue Maréchal Foch -:- VINH

Những bức chứng thơ.... sẽ lần lượt đăng tiếp....

Vinh, le 17 Septembre 1932

Cùng ông SINH-HUY,

Thuốc CÔ-TINH BỔ-THẬN của ông tôi đã dùng hết ba ve ấy rồi, hôm nay chân tay không run mỏi như trước nữa và cũng không đau lưng mỏi vai gì cả. Nếu thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT mới lại thì ông để cho 2 chai, nếu chưa lại thì ông để cho 1 chai CÔ-TINH BỔ THẬN nữa. Và tôi nói để ông biết là thuốc SỐT RÉT tôi mua hai ve hữa tuần lễ trước cho bà cụ tôi dùng thì hôm nay khoẻ thực rồi. Vậy có lời cảm ơn ông.

M. HOÀNG-VĂN-HẤP
Trésor à VINH
(Copie conforme)

Thơ minh tạ
Nhân - tạo - huyết
đăng ở trương tư

MỚI RA THÊM

Mấy lâu bản hiệu chuyên chú phát hành thứ dầu *Linh bửu đặc*, ngày nay đã được thông dụng khắp mọi nơi. Song vì có một số người muốn dùng một thứ dầu nước, cho nên bản hiệu đã chế thứ dầu *Linh-bửu nước*, cũng dùng toàn những nguyên liệu đã chế dầu đặc. Công hiệu của *Linh-bửu nước* cũng in như công hiệu của *Linh-bửu đặc*

Mỗi lọ giá .... 0$15

Brillantine Văn-hòa là thứ sáp của đàn ông chải đầu cho trơn và mịn tóc. Chế bằng một cách riêng của bản hiệu, nhiều người công nhận là *tốt hơn các thứ brillantine Tây, mà giá* [illegible] *bằng một phần 3 phần 4*

Giá mỗ hộp . . 0$40

Mua buôn, mua lẻ xin hỏi hiệu

VĂN HÒA
(Mme TRẦN-THỊ-NHƯ-MÂN)
27, Rue Gia-long — HUẾ

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Nước máy có màu lục

Nước máy thương thường trong tốt luôn. Bỗng nhiên sớm mai ngày 8-7 lại màu có hơi lục vì vậy ai nấy cũng sợ có vật gì độc trong nước chăng. [illegible] có nhiều người phải đi gánh nước sông.

Đó là bà con lầm, không có gì độc cả ; chỉ vì quan thầy thuốc bỏ thuốc vào nước trừ độc nên có màu lục Màu lục nầy đến 10 giờ trưa hôm ấy thì hết.

Nếu không may thì một người cu-li xe đã bỏ vợ con rồi !

Lúc trên 5 giờ chiều ngày 7-7 vừa rồi, một chiếc xe điện nhà ở ngả hàng Morins chạy qua, đến gần hết cầu Trường tiền có tông nhầm một người cu-li xe tay. May phước, người nầy chỉ bị đổ máu chơn mà thôi.

Chữ «RALENTIR» to tướng ở đầu cầu kia, các bác tài xe nên để ý với!

P. V.

THỪA-THIÊN

Chuyện đành ruộng

Ở huyện Phong-điền, việc làng Phú mông vượt sông qua đành ruộng thôn Đại-phú (Chi long), năm ngoái quan Huyện về khám và xét bộ tịch hai bên, đã bẩm phủ giao ruộng ấy cho thôn Đại phú cày cấy. Đến kỳ thuế năm nay, thôn Đại phú đã phải nạp thuế ruộng.

Nay phủ đã xét hồ sơ nguyên ủy, xử giao ruộng ấy cho thôn Đại phú,

(Xem qua trang 3 cột 4)

KHO CHUYỆN...

Cảnh nuôi sống ở Nam-kỳ cũng cực chua lắm. Vì vậy mà nhiều án mạng tự tử xảy ra rất đáng thương ; như gần đây có một bà già tên là Hồ-thị-Tân, đã 60 tuổi đầu ở làng Định-thủy, tổng Minh-đạt, hạt Bến-tre, vì không có ăn mà tự cầm dao cứa cổ cho chết.

Tại Haiphong vừa rồi sở mật thám có phái người đến khám nhà ông Tân ở số 21 đường Belgique, làm thơ ký ở sở Bình-lương, thấy có một tập «Việt-Nam hồn» và nhiều giấy má quan trọng. Giấy nầy của người bạn ông đưa đến, vì vậy ông đã bị đòi và người bạn bị tống giam.

Ngày hôm 2-7 vừa rồi các viên chức sở mật thám Nam-kỳ đã giải 30 người bị đuổi khỏi xứ đó về Hanoi. Ba mươi người nầy đều là những người bị án chính trị cả. Hiện nay những người ấy đang phải giam tại sở mật thám.

Chuyến tàu Claude Chappe ở Saigon ra tới bến Haiphong 9 giờ sáng hôm chủ nhật 2-7 có chở 28 người chính trị phạm ở Côn-đảo về. Những người này đã đáp ngay tàu về Hanoi để giao cho sở mật thám lấy căn cước, rồi giải họ về nguyên quán thuộc quyền các quan địa phương quản thúc.

Báo trong Nam có đăng một cái tin như vầy : Gần đây có một viên kỹ sư chủ đồn điền nọ ở Nam-kỳ, vì bất bình với người thơ ký Annam sao đó, nhè đánh người nầy một bạt tai. Các cơ quan thì nhau cũng cơ quan, thấy thơ ký nầy sụt lại không sợ. Ông tây kia đổ cáu, nhảy tới làm hung, tai thấy lôi tiếp mấy cái phải ngã lăn chiêng. Liền đó thầy đánh điện tin về hãng chạnh xin thôi làm, nhưng ông đồng lý hãng ấy không cho.

Hôm 28-6 một viên sơn đầm tên là Proncade bị một bọn tù ở Kratié (Cao-man) dùng cuốc liềm đánh đến dồi sọ. Viên nầy hiện nằm tại nhà thương Pnom-penh, bệnh tình cũng nặng nặng.

Cũng vì bất bình sao đó, vừa rồi 3 người tù ở đảo Côn-lôn giết chết quách một tên cai. Ba người tù nầy đã bị giải về khám lớn Saigon.

TRONG LANG BAO

Bản báo mới nhận được số đầu báo « Patrie annamite », *chủ bút ông Phạm-lê-Bổng, quản lý ông Phạm-Tá. Báo ra hàng tuần: tòa soạn ở số 44, phố hàng Bồ — Hà-nội. Xin giới thiệu cùng độc giả.*

Giá báo 1 năm 3$00, 6 tháng 1$80, 3 tháng 1$00, mỗi số 0$05.

« Tiểu thuyết tuần san » *ở Hà-nội đến 14 Juillet tới sẽ tái bản.*

Báo quán ở số 8, rue des cantonnais Hà-nội. Giá báo một năm 2$40, sáu tháng 1$30.

T. D.

CHO KHỎI TIỀN MẤT TẬT MANG

Chúng tôi sẽ mở tiệm lại cho người nào mua chỉ dùng 2 phương thuốc nầy mà không lành.

1) THUỐC TRỊ VÀ PHÒNG HO LAO (tuberculose pulmonaire). Ho ra huyết, ra đàm ; ho kinh niên ; cuống cổ bịnh bronchite và [illegible] [illegible] tinh. a) [illegible] (bacilles de Koch). a) Chỉ huyết bổ đàm.

Mỗi hộp to 2p00, hộp nhỏ 1p00

Chúng tôi sẽ đăng mấy bức thơ của ta của M. PHAN-ĐỨC-THÀNH ở Linh-cảm (Hà-tĩnh), M. TRẦN-KHƯƠNG phủ Diễn-châu (Nghệ-an) và nhiều bức khác.

2) THUỐC TRỪ TUYỆT BỊNH THUẦN TRUNG [illegible] (ténia) : Tinh thuốc [illegible] [illegible] Tùng-dân. Mỗi hộp giá 1p00. 1 hộp mới đã lành.

Mandat và thơ đề cho :

M. Nguyễn-trung-Thâm
Quảng-bá Đồng-hới

PHÚ-XUÂN HỌC-HIỆU
91-93, đường Đông Ba — HUẾ

Lớp nghỉ hè : Ngày 20 Juin 1933.
Dạy mỗi : Lớp đệ-thứ nhứt niên.
Các lớp trung-đẳng (Quốc-Hạch lên lớp nhứt và lớp nhì).
Có lớp riêng :
Français, Mathématiques, Anglais
để các lớp:
Từ lớp nhì đến lớp nhứt
TRONG NĂM 1933
Sơ-học Yếu-lược (C. E. P. I.) đỗ 33, đậu 18
Tiểu-học Yếu-bằng (C. E. P. F. I.) đỗ 82, đậu 56

THÊM MÃI THÊM HOÀI

HIỆU KHUYNH-DIỆP GẦN RA THÊM :

Dầu Hồi-Thiên nước	hạng	0$10
Dầu Hồi-Thiên đặc một hạng :		0,08
— —	— :	0,10
Dầu Ba-Cô út	hạng :	0,28
Phấn Ba-Cô	hạng :	0,60

Hiệu KHUYNH-DIỆP lại đang sắp dựng thêm hai sở nấu dầu KHUYNH-DIỆP : một sở tại Phước-Mỹ, một sở tại Mỹ-Trạch đều ở Quảng-Bình. Hai sở làm thêm là cốt để có đủ KHUYNH-DIỆP [illegible] bán cho thông. Còn KHUYNH-DIỆP bao chai khi nào cũng đủ 8 hạng V, A, B, C, D, F, G, H

Sở nấu dầu ở Phương-Xuân hiện nay vì số KHUYNH-DIỆP tiêu thụ nhiều nên nấu vừa đủ số ra chai. Vậy các nhà mua dầu thùng xin vui lòng đợi trong một vài tháng để chúng tôi đặt xong một sở trong hai sở mới.

Hiệu Khuynh-Diệp kính cáo

0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05 0.05

Trong mình thường sẵn có một ve dầu

HỘ-TÂM

THAM - THIÊN - ĐƯỜNG

mới

VỮNG DẠ

NĂM XU
một ve

THIỆT LÀ HỮU ÍCH

Rút trong thơ của ông Hồ-văn-Giỏi ngày 21 Juin 1932

.........*từ ngày tôi xài* savon « VIỆT-NAM » *như vầy : Tôi cai quản cái nhà ngủ Đại-Việt này, mỗi ngày tôi xài savon ngoại quốc bốn cục bốn cắt. Từ có savon* « VIỆT-NAM » *đến giờ, mỗi ngày tôi xài có hai cục, sáu sous một cục (0$12) thì mỗi ngày tôi lời đặng 0$28 mỗi tháng tôi lời đặng 8$40, một năm và 10 năm, tôi sẽ lời đặng bao nhiêu ?*

Ký tên : Hồ-văn-Giỏi
Gérant Comptable de l'Hôtel ĐẠI-VIỆT
124, Rue d'Espagne — SAIGON

Hỏi các phụ-huynh học-sinh

Từ khi người Pháp sang gieo giống hạt văn minh ở xứ này thì các Ngài hiểu ngay nền Âu-học là cần, nên kẻ gởi con sang Pháp, người tìm trường cho con học, mục đích mong sao cho con em chóng được thành tài. Song cũng nhiều người bất mãn, vì gởi con đi xa có nhiều điều bất tiện mà tìm nơi học dùng đến nhiều nỗi khó khăn, nên ông LEUBET, cử-nhân khoa văn-chương triết-học, nguyên chánh sở Cửu-tế Toàn quyền Đông Pháp, khi đi điều-tra ở các tỉnh trong Nam ngoài Bắc còn nhớ lời yêu cầu của các Ngài mà nghĩ, nay đã mở một trường rất to ở Hanoi để đem cái tài giáo huấn trong khoảng hơn hai mươi năm giời bên Pháp mà đào luyện cho con em Việt-Nam. Trường này tức là Lycœum libre HỒNG-BÀNG tuy mới mở mà niên học mới rồi đã có hơn hai nghìn học-sinh : nào Tàu, nào Nhật, nào Tây, Ai-lao, Cao-mên, Xiêm-la, Ấn-độ, Trung, Nam, Bắc, ba kỳ tới học, kẻ thi bằng tây, người thi bằng bản xứ. Số học-sinh đông như thế là vì từ trước đến giờ mới có trường tư thục này được phép mở đến ban Tú-tài và giây đi đủ các kỳ thi, mà quy mô kỷ luật theo như các trường có tiếng bên Pháp.

Trường ở giữa Hanoi, trông ra ba mặt phố (Jules Ferry, Cathédrale, Lamblot) trong một khu đất rộng hơn một vạn thước vuông có sân chơi mát mẻ, cây cối um tùm, có chỗ cho trò học sinh ăn ở ngay trong trường, tiền ăn học [illegible]

[illegible] thơ đề :

Monsieur le Directeur du Lycœum libre HỒNG BÀNG HANOI

Niên học 1933-34 sẽ bắt đầu vào ngày 1er Septembre hồi [illegible] giờ sáng
Lớp nghỉ hè bắt đầu từ 26 Juin đến 26 Août 1933

TINH XẢO NHƯ ÂU-MỸ, HÃNG NHÀ "Namthai" NỔI TIẾNG KHẮP ĐÔNG-DƯƠNG

HỘP, SÁP, NẮP CHAI, CHẾ TẠO ĐỦ MỌI KIỂU TỐI TÂN BẰNG KIM-KHÍ

NHƯ SỮA, SƠN, PHẤN, SÁP v.v. ĐỰNG BẰNG HỘP "Namthai" TRONG [illegible] BIẾT LÀ HÀNG [illegible] HAY

AI LÀ NGƯỜI ỐM YẾU ?

Đi đường đem theo một ve dầu LỢI-SANH cũng như có ông thầy thuốc giỏi một bên, quí bà quí cô thường dùng dầu LỢI-SANH thì thân thể tráng kiện.

Ve lớn 0$20 — Ve nhỏ 0$10

THUỐC HO TÂN (hiệu Bản-tây) [illegible]

[illegible] 0$10

TIÊU THỰC TÁN [illegible]

Người nào tỳ vị yếu, ăn lâu tiêu, sình bụng, đau bụng, ăn không ngon, uống thuốc tiêu thực này thì thấy hiệu nghiệm

Mỗi gói 0$10

Ở xa mua thuốc gởi sách lãnh-hóa giao ngân, thơ và mandat để cho

Mr TRẦN-DIỆU
(chủ tiệm nhánh ở Trung-kỳ)
Đường Avenue du Musée — TOURANE

Xin lưu ý : Nhà LỢI-SANH chế đủ cao, đơn, hoàn, tán đều có nhãn *Bản-tây* cầu chứng tại tòa Saigon.

Thuốc sán trẻ con
P. D. D.

Trị bệnh sán lãi của trẻ con

殺虫散 丸 藥粉

Có bán tại các nhà bán thuốc âu, nam, bắc khắp xứ Trung-kỳ

Nhà bào-chế PHẠM-DOÃN-ĐIỀM Tourane (Annam)

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hỏi xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu cửa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 56 Haiphong

ĂN GẠO, KHỎI PHẢI TRẢ TIỀN

Xin chú ý bài dưới đây thì rõ

Tiệm Bazar, tiệm thuốc bắc, tiệm tạp hóa, tiệm café, tiệm hớt tóc, vân vân. Muốn đong gạo mà khỏi trả tiền. Xin hãy làm như vầy: Mua thuốc xổ hiệu Nhành-Mai, giá rẻ (hạ giá) mỗi gói 0$15, THUỐC HO Bác-Bửu, mỗi gói 0$10. THUỐC DÁN hiệu con rắn, hộp nhỏ 0$12, thuốc Chi-Linh tán, trị ban, nóng lạnh gói 0$12. Mua bốn món thuốc nầy về bán lại, mỗi tháng lợi ít lắm là 5$00, lấy tiền đó trả tiền gạo còn dư là khác. Như tiệm cô Nguyễn-thị-Kinh mỗi tháng được huê hồng hơn 50$, đủ rõ thuốc nầy bán chạy nhiều thế nào. Công chúng hoan nghinh lắm thế nào. (Ai không tin, đến hỏi cô Nguyễn-thị-Kinh thì sẽ rõ). Thuốc này bán chạy hung lắm, bất kỳ tiệm gì hễ treo bản thì có người mua liền, vì thuốc được nổi danh đã lâu rồi. Dịp rất tốt, và có lợi, các nhà buôn, xin đừng bỏ qua rất uổng. Huê hồng 30%, do nơi VIỄN-ĐỀ 11 quai de la susse, HUẾ, hay là nơi NGUYỄN VĂN PHỐ boite postale n° 63 SAIGON.

Thuốc nầy có gởi bán khắp cả Đông-Pháp.

合 Maison HỢP-THỊNH 盛

Soierie & Mercerie

32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang

HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bảo-kỳ như: lãnh áo, lãnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng đen the các màu trơn và hoa. Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80.

Lượt đen các hạng, vải màn, che bạt thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rất hạ, vì bản hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay, buôn được tại gốc, những hàng kể trên. Các quí khách ở xa xa viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bổn hiệu sẽ hồi âm lập tức.

Lại có các thứ hàng tạp hóa như valise, cặp sách, giày giép, ví da, đồ đồng, đồ thêu, như mật gối vân vân.... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gởi hàng đi các nơi theo cách lãnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ, các Quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch

Mme NGUYỄN-THỊ SÁU
HỢP-THỊNH

32 Rue des Cantonnais HANOI

Đau mình, phong bại nên dùng

HÒA - GIẢI - THỦY

của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG

Mỗi lọ . . . . 0$20

Việc thế giới

(Tiếp theo trang nhất)

Vì cuộc các xưởng dệt tẩy chay bông Ấn độ, có thể khiến người Ấn độ nổi lên tẩy chay lại hàng Nhật về lần thứ hai. Hiện thị trường ở Trung-hoa còn chưa hồi phục, mà nay cái thị trường hàng bông Ấn độ 2 ức vạn đồng cũng bị lay chuyển đến gốc. Vì thế nên đường mậu dịch Nhật bản, cũng nẩy ra cái chỗ sa sút, nhứt là về nửa năm nay.

Trên cuộc quốc tế đời nầy, nói gì thì nói, chớ mối lợi chăm nhau là sinh ra ác cảm ngay, chẳng có cái nào tử tế gì hết.

Ông Gandhi định cuộc bất tuân luật lệnh

Bombay, 30 Juin — Ông Gandhi đã tin cho Phó vương Ấn-độ biết rằng ông sẽ định cuộc bất tuân luật lệnh, vì chính phủ có thể giữ lời hứa mà thả 10.000 người chính trị phạm hiện đương bị giam.

Anh với Nga

Luân-đôn, 1er Juillet — Có tin chính thức rằng sau cuộc thương thuyết của hai ông Simon (Anh) và Litvinoff (Nga) về việc lôi thôi giữa Anh và Nga, thì bãi bỏ lệnh cấm hàng hóa Nga nhập cảng Anh.

Bên Nga, cũng bãi bỏ lịnh cấm hàng hóa Anh nhập cảng ở Nga, và tha hai nhà kỹ sư Anh, Thornton và Macdonald, bị xử giam ở Nga lúc trước.

Hội nghị kinh tế thế giới

Luân-đôn, 1er Juillet — Theo báo «*Morning Post*» các viên cố vấn của ông Roosevelt nhứt định không chịu hạn chế quyền của Tổng thống về vấn đề tiền tệ.

Theo báo «*Daily Télégraph*» thì trong các giới ở Hội nghị người ta đều đoán rằng Hội nghị sẽ định hoãn trong hạn 6 tháng.

Cái khen của Hitler

Bá-linh, 30 Juin — Tổng thống Hindenburg mới gởi cho Hugenberg một bức thơ tỏ lời cảm ơn về những công việc của ông nầy đã làm vì sự ích lợi cho nước.

Nhân nhịp Hugenberg từ chức (từ chức vì Hitler), báo «*Voelkischer Beobachter*», cơ quan của đảng quốc gia xã hội, có bài khen ngợi công việc ông ta đã làm, và than tiếc... (17).

Đức - Dantzig - Balan

Varsovie, 30 Juin — Nghị trưởng Thượng nghị viện mời Balan sang viếng Dantzig, được tiếp rước một cách rất long trọng. Như thế là chính sách của Thượng nghị viện mới Dantzig tỏ ý thân thiện với Balan.

Áo với Đức

Vienne, 30 Juin — Tại Dornbirn (Vorarlberg) có một cuộc biểu tình rất lớn. Trong cuộc biểu tình nầy cũng như trong cuộc biểu tình ở Innsbruck hôm qua, Thủ tướng Áo, Dollfuss, chỉ rõ thái độ dân Áo đối với chủ nghĩa quốc gia xã hội nói: «Chúng tôi muốn nước Áo tự do độc lập».

Vienne, 2 Juillet — Ông [illegible] tuyên bố rằng hiện nay đã có 800.000 người nhập vào «chiến tuyến quốc gia» (front patriotique).

Thủ tướng Dollfus nói rõ rằng chiến tuyến quốc gia không phải là một chánh đảng, mà là một cái hội, hợp tất cả sức lực trong nước mà bảo hộ nước.

Báo «*Correspondance Viennoise*» đăng một bức điện của Otto Streser, lãnh tụ «*Front noir*» gồm những đảng viên quốc gia xã hội rời rạc, nói rằng những đảng viên quốc gia xã hội nầy không hề dự vào những cuộc âm mưu ở Áo. Lại thêm rằng đảng «*Front noir*» sẽ hết sức mà đánh đổ đảng Hitler.

Thuốc ghẻ, thuốc ngứa lở

của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG — Vinh hay có tiếng

Mỗi hộp . . . . 0$10

Việc trong nước

(Tiếp theo trang nhì)

lạ cửa châu bộ hai làng dịch xác, thì làng Chi-long phía bắc giáp làng Phú Nông, chỉ có đứng hiệp phủ một xứ Cồn Cang (Phú nông) mà thôi; còn phía bắc giáp sông thì bộ hai làng đều không kết con sông ấy của ai, làng Chi long cũng không đứng hiệp phủ với làng Phú nông khi nào. Phủ hiểu xử con sông ấy là của chung cả hai làng, vì xưa nay hai làng đều có nhờ con sông ấy.

Quan trên đã minh xử như thế, thuế năm nay làng Đại phú đã nộp rồi, mong sao việc mau kết liễu cho dân được cày ruộng, kẻo ruộng đương còn bỏ hoang. Tin thêm

(Xem qua trang 4 cột 1)

CHỚ NÊN NGẦN-NGẠI.

Nếu ta bị đau, không nên chỉ dùng một thứ thuốc nào nó chỉ làm cho đỡ mà thôi. Nếu uống thứ thuốc nào nó chữa khỏi hẳn cho mình. Và lại nếu ta mắc phải các bệnh mà nhiều người thường mắc như những bệnh: đau dạ-dầy, nhức-đầu, [illegible], đau nhâm nhói bên cạnh sườn, bệnh nhọc mệt, mỏi gân, thuốc PILULES PINK có thể chữa khỏi hẳn cho ta.

Thuốc PILULES PINK

chữa khỏi hẳn cho ta là vì những bệnh ấy sinh ra bởi thiếu máu, và bộ thần kinh ta mỏi mệt, và, theo nhời chứng thực của mọi người đã kinh nghiệm, tại rằng thuốc ấy là một thứ thuốc bổ huyết và bổ cân não rất hay, một thứ thuốc bổ mà cộng-hiệu thật mạnh lắm.

Thuốc PILULES PINK

là một thứ thuốc rất thần hiệu để chữa bệnh thiếu máu, phiền muộn, nhọc mệt, bệnh tơi thì lớn-sổ, bệnh trở về-già đau dạ-dầy, nhức-đầu, kinh nguyệt bất điều.

Thuốc PILULES PINK bán tại khắp các hàng bào chế tây.

Tập Kiều

Đã sanh ra kiếp ở đời;
Ai không Phòng-Tích là người vô duyên!

Nàng Kiều bị Phòng-Tích

Thúy-Kiều rền rĩ chướng loan,
Chàng Kim chợt tỉnh hỏi con cớ gì?
Kiều rằng từ thuở tương tri.
Bệnh đâu mang đến những thì đầy hơi.
Kim rằng bần có như lời,
Thuốc Chim Phòng-Tích uống thời khỏi ngay.
Kiều nghe nói lạ lùng thay.
Phúc nào độ được giả nầy cho cân.

Kim-Trọng bị Phòng-Tích

Vừa khi ăn uống chưa tiêu,
Kem trong ăn yếm có chiều là lơi.
Chàng Kim vừa thấy đầy hơi,
Thuốc Chim mua uống bệnh thời đỡ ngay.
Rằng: hay thời thực là hay.
Uống vào không đắng không cay khỏi liền.

VŨ-ĐÌNH-TÂN
Chế thuốc «Con Chim»
178 bis, Lachtray — HAIPHONG

SÁCH TẶNG

Nhà in Qui-nhơn có gởi tặng Bổn báo 2 quyển sách dưới nầy:

1/ *Thù nhà nợ nước*, giá 0$30.
2/ *Mồ Ảo Kontum*, giá 0$60.

Vậy xin có lời cảm ơn.

T. D.

Bán giá rẻ hơn hết

các tiệm tơ lụa ở
TRUNG-KỲ

Tại vì: Tiệm BOMBAY mới

AU-BON-MARCHÉ

115 Rue Paul-Bert, Giây nói số 75 - HUẾ

Buôn và đặt các thứ hàng tơ lụa ở các xưởng máy dệt lớn trong cõi Đông Pháp nên kỳ tân nào cũng có về hàng mới lạ. đã bán sỉ bán lẻ.

Nói lớn là một tiệm tơ lụa đã các nước đã bán sỉ bán lẻ to nhất TRUNG-KỲ.

PHÒNG TƯ TỤNG LUẬT LỆ PHÁP NAM

Lê - minh - Điều

Jurisconsulte à TOURANE

Biện hộ Tụng sự đơn từ
Chỉ giáo Luật Lệ Pháp Nam
Cho vay cầm vật
Mua giá - Quốc Trái
Mua khế ước bất cứ tỉnh nào

[illegible]

Xin chú ý: Ai hỏi điều chi, xin cho một con tem 5 xu để trả lời. Ai hỏi về việc kiện tụng, luật lý phải gởi 2 đồng bạc bằng ngân phiếu (mandat) mua tại nhà Giây-thép.

Hội Vạn-Quốc Tiết-Kiệm

HỘI HIỆP-BỒN NẶC-DANH PHÁP

Dưới quyền kiểm-soát của Chánh-phủ Đông-Pháp

Vốn 1.000.000 lượng (Thượng-Hải) và 8.000.000 phật-lăng đã đóng tất cả

Quản-lý cõi Đông-Pháp: SAIGON, số 26, đường Chaigneau.
Chi ngành ở tại HANOI 53 Boulevard Francis Garnier.

Muốn lập vốn
Muốn lập tư-bổn
Muốn để dành tiền cho trẻ-con ăn học

Thì hãy mua vé của hội VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

Vé 1.000 đồng —
mỗi tháng góp 8 đồng
— Vé 500 đồng —
mỗi tháng góp 4 đồng
— Vé 250 đồng —
mỗi tháng góp 2 đồng

Mỗi tháng đều có cuộc xổ số, nếu số mình ra thì được Hội trả tiền lại nguyên cái vé, lại khỏi góp tiền nữa.

Còn nếu không trúng số, thì mãng hạn giao kèo, Hội sẽ trả đủ số bạc lại, và được chia 83, 33% tiền lời của Hội.

Chúng tôi sẽ gởi sách cắt nghĩa rõ các điều-lệ cho chư vị nào muốn rõ cách thức mua vé của Hội.

Đại-lý ở Huế: M. HOÀNG-TOẠI boite postale N° 44 HUẾ.

Dùng sữa

"LE GOSSE"

Già ăn trẻ lại.
Gái ăn đắt chồng.
Nạ giòng ăn thụ thai.
Trẻ ăn chóng lớn.

Sữa "LE GOSSE" rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.

HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp* . . . . 0$32

Đại-lý:

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES

HUẾ - TOURANE - QUINHON

VIÊN ĐÁ MÓNG

Giáo dục tiểu thuyết

Soạn-giả: THIÊN-TIẾN-SINH
Dịch-giả: CHÂU-ĐÀNH

Số 7

Tưởng nên nhắc lại một đoạn lịch sử về cặp trẻ tuổi nầy: Đương lúc Bửu-Thuyên tốt nghiệp Cao-đẳng tiểu học tại trường làng, thì cô Tinh-Hoàn kia cũng là học sinh hạng ưu tốt nghiệp trường nữ tiểu-học. Bửu-Thuyên tuổi nhỏ mà có chí tấn thủ, khác với bạn học trẻ xài kia. Khi cậu lên trường Trung-học tại huyện, bạn đồng học ai cũng khen ngợi. Lúc bấy giờ vừa buổi mai, gió mát mù quáng, cha Bửu-Thuyên cùng ông bạn già kia cùng đưa Bửu-Thuyên lên trạm xe hỏa. Đường đi cách 5, 6 dặm, có đi ngang qua vườn nhà họ Thi (tức bạn già) Bửu-Thuyên liếc mắt vừa trông, thì tình cờ thấy bên rào trúc ngõ tre, dưới ngọn khói lơ thơ, có một cô con gái bé, đầu bỏ tóc phủ xuống vai, đứng trong cửa lấy mắt trông ra, như là tỏ ý biệt ly. Bửu-Thuyên không sao ngăn được mối lòng ngậm ngùi.

Ngày tháng thoi đưa, cô Tinh-hoàn đã thành người cả, chuyện 10 năm về trước đã theo giòng nước chảy mà trong não Bửu-Thuyên như in một lớp tuồng «chơi đùa» mỗi khi nhớ lại thì cảnh ấy như bày ra trước mắt.

Học ở trường Trung-học huyện vừa được 2 năm thì cha nhà tạ thế. Bửu-Thuyên phải bỏ dở nghề học, tạm thời giạy thuê trong một trường tiểu học làng nọ. Bao nhiêu mối hy vọng ngày trước theo mây theo gió. Duy có lời giạy bảo của thầy cùng lòng ước ao của mẹ, không khi nào quên; nghĩa là nhọc lòng thế nào làm cho được một nhà giáo dục mới nghe.

Lúc Bửu-Thuyên nên 18 tuổi, lại được chọn vào sư phạm học sinh, cho đến ngày nay thì cái không tưởng ngày trước không để ý đến nữa. Song một đôi khi nhớ đến người bạn thiếu niên cùng chơi cùng học ngày trước mà ngày nay chỉ lưa một nắm cỏ xanh thì không sao ngăn được mối ngậm ngùi cảm khái.

Bởi thế nên khi nghe mẹ nhắc đến cô Tinh-Hoàn thì chạm đến cái mối tình lúc nhỏ, nên thở dài mà nói:

—Người qua đời thoáng như bóng chớp. Nhớ lại lúc cha còn, như chuyện mới hôm qua lối ở, nầy mẹ, mẹ còn nhớ năm nào con giạy trường tiểu học kia không? Có phải là lúc con 16 tuổi không?

Một chốc lại nói: Ông thầy giạy còn nhỏ tuổi như thế vẫn ít có. Lúc ấy mẹ may áo cho con, nào cổ trắng, nào nút vàng, đến là đồ mặc học trò đi học; mà con bồng ngồi lên cái ghế «thầy» nó bỡ ngỡ như chuyện trong chiêm bao, một hai khi mặt đỏ phát thẹn, giảng không ra tiếng mà viết phấn trên bản đen, vì tay run mà phấn rơi đầy nơi tay áo. Học trò lúc bấy giờ, tưởng nay đã lớn cả rồi.

Bửu-Thuyên vừa nói vừa cười, bà mẹ đứng xách va trả lại, mẹ con đều uống một chén, nghe đêm đã khuya, tư bề vắng tanh, chỉ nghe tiếng dế bên tường cùng rỉ rả trong đêm lặng.

Hơi trà thấm giọng, bà mẹ lại nói: Kể trong 10 năm, việc người thay đổi, khiến nhắc lại mà sinh mối ngậm ngùi. Nay cha con đã mất rồi, chị con cũng đã về nhà chồng, trông lại như chuyện trong nháy mắt. Mẹ nghe người bạn con là Trương-phúc-Điền đã thành hôn năm ngoái, người ấy gia tư có khá không?

— Cũng khẩm án, không dư dả gì. Con nghe Trương ngày nay vào học trường cao đẳng, khoản học phí đều nhờ người vợ cung cấp. Con lấy tình thông gia tới thăm thì người vợ chính lớn hơn Trương một vài tuổi.

— Nghe nàng ấy có liêm-trang khả nhiều. ([illegible] tức là của con gái khi về nhà chồng, cũng gọi là hồi môn). Trương người tự phụng kiệm ước, nhưng người vợ ôm mối hy vọng cao xa, một hai khuyên Trương vào trường Cao đẳng sư phạm. Trước nghe Trương có rủ con cùng đi học trường Cao đẳng ấy. Vậy Trương có thơ từ gì gởi cho con không?

Cô chớ. Nhưng con quyết không có cái tư tưởng ấy. Phàm việc gì cũng chắc nơi mình, mình có chuẩn bị sẵn sàng mới đạt được mục đích mình đã định, vì có khó dại gì, không nắm chắc được cái gì trong tay mà theo mà kể khác bao giờ. Con đã quyết tâm gánh một phần việc trên cái ghế giáo sư trường tiểu học trong hương thôn, tức là cái thiên chức của con đó.

Trong khi nói chuyện, Bửu-Thuyên như có ý than tiếc. Song thực ra chỉ cậu ta không chịu ham những sự viển vông mà cốt làm việc thực. Vì sau ngày thi đỗ tốt nghiệp, ông hiệu trưởng có nhóm bạn đồng học mở cuộc đàm thoại, và ban mấy lời khuyên bảo: «Các anh bằng không vào trường Cao đẳng sư phạm cũng nên lưu ý cái nghiệp giáo dục ở các trường huyện, không nên bỏ qua. Kể trong 3 năm nay các giáo sư trường tiểu học mà ta đào tạo ra chỉ có 2, 3 người chịu giạy trường huyện học mà thôi. Các anh học Cao đẳng mà học thành, nên được vẻ vang, song cái chức giáo dục thuộc các trường huyện, lấy ai gánh cho? Vậy các anh cũng nên nghĩ đến đường tương lai của bọn trẻ nhỏ trong làng huyện kia...»

Bửu-Thuyên nghe lời ông Hiệu-trưởng nói trên, trong lòng rất cảm động.

Nguyên lúc mới vào trường Trung học, Bửu-Thuyên có ý muốn chiếm một ghế thượng lưu trong giáo giới, nên học cả Anh văn, Pháp văn cùng chữ các nước khác nữa. Bất gặp gia biến, cha mất mẹ già, không thể theo đòi cho đến nơi được, nên chỉ ấp bằng hận ra người lạnh, một hai khi đêm khuya thanh vắng, gác tay trên trán, nước mắt chảy đầm

(Còn nữa)

NGHỆ - AN

Cày ruộng bằng người!

Cảnh dân Nghệ-Tịnh vài năm gần đây ai cũng đã rõ: vì phong trào lộn xộn . . . . ; kế tiếp mất mùa, đói khổ cực kỳ. Nay lại đến cái nạn dịch trâu bò!

Trâu bò chết hiện có chỗ không có mà cày; ruộng xa phải bỏ hoang, còn ruộng gần nhà phải dùng người mà cày! Ai không tin thì qua tới Đức thọ, xã Giai lạc, huyện Yên-thành, thấy 4, 5 người sắp hàng mang dòn đi trước, một người cầm cày đi sau, thì biết là không phải nói thêm.

Ở các xứ văn minh không có người kéo xe như phương Đông ta, nếu họ thấy «cày người» nầy, không biết cảm giác họ ra thế nào? Dân

QUẢNG - NAM

Ngón điều của lý hương trong vụ thâu thuế

Việc nộp thuế, dân ở các nơi thôn quê hay phàn nàn cho hương lý về việc phù thâu và biên lai là mù. Xem 2 làng sọ ở phủ Điện-bàn sau đây thì đủ rõ:

Quan Tỉnh đã sức về các làng rằng «Trong biên lai thuế phải ghi rõ số ruộng và số hạng» (上 則 田 下 則 ...). thế mà làng sọ thâu 3 sào ruộng đến 0$..., đã không ghi vào biên lai, mà cũng chẳng làm theo kiểu như quan trên đã bảo, chỉ biên theo kiểu riêng:

保大八年五月二十六日某社里長等... 本年... 田 ... 一 ...

里長某記

Còn một làng nữa, biên lai đoạn trên thì làm theo kiểu, mà đoạn dưới thì biên là mù, nên nhà kia có 3 mẫu 1 sào 9 thước ruộng mà phải nộp đến 8$09 cả thảy. Biên lai như vầy:

保大八年五月二十六日納稅人某社某名一所四高一所五高.... 共三畝一高九尺任某處. 一項田(?) 稅銀六元一毛六仙 ...

Cái nhiều và cái nhứt thế sau đó, nó không được minh bạch, có phù thâu mấy cũng nằm trong mấy chữ ấy mà không lọt ra ngoài. Ngón điều xảo ấy, ai còn lạ gì, nhưng người nộp thuế không muốn phiền nên cam chịu đấy thôi. Mong quan trên vì dân mà trừ cái tệ phù thâu như lối điều trên. Kh. Tr.

PHAN - THIẾT

Sợ lụy mà khai bậy

Bản báo tiếp được bài của ông Nguyễn-đình-Cần, tuy là việc của cá nhân, mà thấy rõ được cái trạng huống vì sợ lụy mà khai bậy trong thôn quê, lược đăng như dưới:

. · .

Vừa rồi tôi được thơ nhà gởi vào nói có quan Mật thám đến nhà hỏi đi vào Nam kỳ bao lâu, có về thăm nhà hay có gởi thơ từ gì không, thì cha tôi khai tôi đi 5 năm không về, thơ từ cũng chẳng có. Lý trưởng cũng khai như thế.

Khai như thế là không đúng với sự thực. Đó là vì thấy sự đòi ... tra gạn mà sợ, ngờ là tôi có bề gì, nên khai bướng để tránh tai bay vạ gởi.

Vậy tôi có mấy lời trần tố để nhà chuyên trách khỏi phải ... lầm:

Trong năm 1929 tôi còn làm việc tại nhà thương Faifo, giấy mà hả còn, mà khai tôi đi năm năm là một đều sai.

Còn nói không có thơ từ, vậy xin nhà chuyên trách hãy giở sổ nhà bưu điện xem sẽ thấy hàng 30, 40 cái thơ bảo đảm và có hơn 20 cái mandats gởi về nhà, không kể vô số thơ thường không bảo đảm.

Đừng nói đâu xa, đâu trong thời kỳ thất nghiệp, mà trong 6, 7 tháng ở Phan thiết cũng đã có 3 cái mandats và 4, 5 thơ bảo đảm gởi về nhà nữa kìa.

Còn nói không về nhà, thì tôi xin kể: trong tháng Avril, hoặc Mai 1931 tôi có về nhà, trót 1 tháng rưỡi và trở vô tới 10, 15 Juin (về trọ Setega, vô ở lữ quán Hào hưng).

Lại năm 1932 tôi về trong tháng Avril trở vô tới 22, 28 Mai.

Thế là đi trong 4 năm, về 2 lần, mỗi lần ở nhà một tháng...

Việc đòi hỏi nầy, có lẽ vì tôi có đăng thơ lên đức Kim thượng xin tiền phụ cấp để làm thí nghiệm mấy cái máy mà tôi đã phát minh.

Nếu vì những lời khai vu vơ của lý trưởng mà có đều thiệt hại cho tôi, tôi sẽ vì quyền lợi tôi mà kiện lý trưởng, để nhà chuyên trách hiểu thấu cái cách khai tánh hạnh của lý hào. **Nguyễn-đình-Cần**

Trẻ con biếng ăn nên mua thuốc

PHÌ-NHI CAM-TÍCH

của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG

Mỗi lọ . . . . 0$20

Cao giả

Thời buổi văn minh nói thật không mấy người tin.

Ai muốn biết Cao-hổ-cốt *thật hay là giả, thì lấy một miếng nhỏ bằng hột ngô, cầm vào đầu tiêm, hơ lên ngọn đèn, hễ thấy căng hơ, càng phồng to, mà hơ lâu cũng không cháy và hơi gây nồng nàn bay ra khắp nhà, ấy là cao thật. Còn cao bán long hay là cao giả khi hơ lên đèn thì chảy đen ngay, hơ lâu thì cháy và khét, chớ mua tốn tiền.*

Cao nhà nấu thật tốt, giá bán mỗi lạng 4$00.

Tôi uống sáng thấy cường dương và trong mình sảng khoái khác thường. Ai muốn thử cho biết thật hay giả, xin cứ gởi thơ, tôi sẽ gởi tặng một miếng nhỏ, nếu biết là cao thật sẽ mua.

Thông phán TRẦN-ĐỨC-CẢNH

57 *Bd Harmand* – 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

LÀM TOÀN BẰNG MÁY!

Giày vải trắng, đế ... giá bán 1$65 một đôi

GIÀY DEUX COULEURS

làm bằng vải trắng cao-su và da acajou hay da beige và da grise, semelle bằng crêpe anglaise, tùy ý các ngài lựa da, bán giá đặc biệt là 2$25 một đôi. Cũng kiểu ấy, bằng hai thứ da cả, năm ngoái bán 8$00: năm nay chỉ bán có 5$50 một đôi.

AN-THÀNH

Cordonnerie Moderne

87 Rue de la Soie – HANOI

Ai đã có Catalogue An Thành 1932, nay hạ giá là 15%.

Cảm, cúm, sốt chỉ

THẬP-LINH-ĐƠN

của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG *Hàng ...*

CHƯ TÔN!

ai muốn ngăn ngừa cho thân CHO KHỎI ĐAU

...

Khan cổ, đau dọc giọng, yếu ... phải ... THUỐC HƯỜN VALDA

...

... Khỏi lo đau ...

... Khan cổ, Khao tiếng, nóng lạnh ... thì ... dùng THUỐC

PASTILLES VALDA

ngậm thông hơi tốt lắm.

Mà phải nhớ mua thứ thuốc đó mới linh nghiệm ... cho kỹ trên nắp hộp có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thực hiệu nầy chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ ĐỂ TRỊ BỊNH BẠCH-LẬU mới bị hay là cũ đã lâu rồi. Trong 232 người A-Rập dùng thuốc nầy thì lành bịnh hết 231 người (Y theo lời phúc của lương-y ở Alger). BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD ..., Rue de Grenelle, PARIS và nơi các nhà thuốc có danh.

ĐÔNG-PHÁP Y-SĨ

Phan-huy-Thinh

PHÒNG KHÁM BỆNH

102 Rue du Pont Japonais – FAIFO

Ấn-ký đi khám bệnh

BẾN ĐIỆN, TAM-KỲ, CHỢ-ĐƯỢC

Mách bảo anh em

Tôi mắc bệnh LẬU hơn một năm, tôi uống thuốc khắp cả mọi nơi, nhưng không được dứt hết nọc. Mới rồi tôi có xem báo TIẾNG-DÂN ra ngày 3/12/32, số 544 có thấy bài quảng-cáo của ông HOÀNG-VĂN-ẤP số nhà 67 phố Ninh-xá *Bắc-Ninh* (Tonkin) thì tôi mua uống chưa hết 3 hộp, bệnh đã được khỏi và dứt hết nọc. Vậy tôi có mấy lời đăng lên đây trước là CẢM ƠN ÔNG và giới thiệu cùng các anh em, nếu ai mắc phải bệnh đó, thì nên tin tôi mà uống thuốc ấy, thực ít tốn tiền mà mau khỏi bệnh, sau nữa là cảm ơn ông có công khảo cứu chế ra được thứ thuốc thần hiệu như vậy. Tôi xin mong ông lại nghiên cứu được nhiều thứ thuốc khác để giúp đỡ đồng bào.

PHẠM-ĐÌNH-TÔ

Rue Gia-long – Phan thiết

Ai đa tư lự, tim óc hư nhược, tinh thần yếu đuối?

khí huyết xấu, và kém sinh dục?

Nên chú ý!

1) THUỐC THANH TÂM

Bổ-não-hoàn

Chuyên môn hưng vượng tinh thần, sung túc não lực, bồi bổ tâm huyết, thống trị những người chăm chỉ học tập, tư lự quá độ, hoặc bằng ngày làm việc bằng trí não nhiều hao tổn tinh thần, lao thương tâm huyết, sinh ra rối loạn gân óc, tâm thần bất định, ít nhớ hay quên, hay đánh trống ngực, nằm hay giật mình, ngủ không yên giấc, mơ màng, mê, sảng, choáng mặt, nhức đầu, nên để lâu ngày sẽ sinh chứng luyện-đầu-thông (đau óc) nữa, tứ chi bải hoải, ăn uống kém ngon v.v. Dùng thuốc nầy lập tức lành mạnh.

2) THUỐC ĐIỀU-KINH

Bổ-huyết-hoàn

Chuyên môn điều hòa kinh-nguyệt, bồi âm bổ huyết, và tốt đường sinh dục. Thống trị đàn bà các chứng kinh-nguyệt xấu kém bất điều, thấy kinh tháng sớm, tháng muộn, tháng có, tháng không, tháng nhiều, tháng ít, hoặc một tháng thấy kinh vài lần, kinh kỳ trước sau đau bụng, kinh ra hoặc tím, hoặc đen, hoặc loãng, trắng, hoặc huyết hòn, huyết cục, lậu huyết, băng huyết, tích huyết, đong huyết, dạ con hư lạnh, có khi sinh chứng khí hư (bạch-đái) nữa, làm cho ngăn trở sinh dục, lâu năm không chữa, sản hậu gầy mòn, mặt vàng da sám, kém mọi sức khoẻ v. v. Dùng thuốc nầy đều được khỏi cả.

2 thứ thuốc nầy cùng giá mỗi lọ 1$00, *nửa tá* 5$00

Bán tại

Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG

N. 127 Hàng Bông – Hanoi

Các ngài ở xa viết thơ về kể qua bệnh, xin gởi thuốc theo cách lĩnh-hóa giao-ngân rất tiện

Mới có mà tốt hơn hết

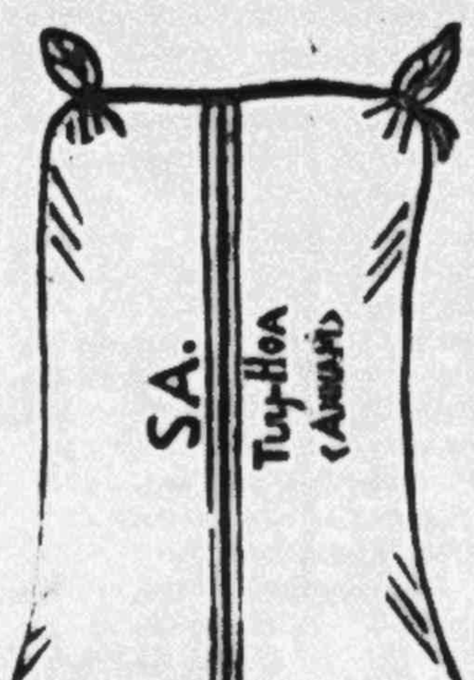

ĐƯỜNG SA. là một thứ đường rất tốt do nhà kỹ-sư chuyên-môn lão luyện về nghề đường chế tạo ra ở nước nhà.

ĐƯỜNG SA. rất trắng, rất ngọt và dễ tiêu hóa.

ĐƯỜNG SA. không bị thuế nhập cảng, nên giá bán rẻ hơn giá đường ngoại-quốc.

Đại-lý:

NAM - LONG

Hàng buồm Hanoi

LÊ - THANH - CẢNH

Paul-Bert Huế

殺人不見血

CHÉM NGƯỜI KHÔNG THẤY MÁU?

Người có sống, phải có chết, cái nguyên nhân chết đó cũng có hai thứ, một là chết vì sự bất ngờ, hai là vì bệnh mà chết, vì bệnh mà chết cũng có nhiều chứng, nhưng phần nhiều chết về bệnh di, hoạt.

Những người ấy phần đông về ... trong lúc tuổi trẻ, sức lực cường tráng, khí huyết sung túc. Lấy cái sức khoẻ ấy mà ham sự dâm dục, đã ... nhẹ ... chẳng ... nặng ... loãng. Lại ... nữa là cách ... phát, mà không tưởng ... khi huyết quí báu của mình, không nghĩ đến tiền thiên của con cái mình về sau bị hư ra sao, hại cho sức khoẻ mình thế nào. Bệnh di, hoạt làm hại cho ta một cách vô hình vô giọng như thế, khác gì giết người không máu. Vậy nay bản dược phòng đã tốn công nghiên cứu, chế ra thứ thuốc để trị về bệnh di, mộng, hoạt tinh, khí loãng, khí lạnh, hoặc người bị bệnh phong tình đã khỏi, hoặc chưa được tuyệt nọc hẳn, và người thận thể yếu đuối, tiên thiên bất túc, hậu thiên kém hư, sinh ra đau lưng, mỏi vai, choáng mặt, nhức đầu, mắt hoa, tai ù, đêm ngủ hay mơ màng mộng mị, hay giật mình sợ hãi, ngủ không yên giấc, nên dùng thuốc **TIỂU-HẠNH-LÂM CỐ-TINH-HOÀN** thì không lo ngại gì nữa. Người vô bệnh thường dùng thì được bổ thêm khí huyết, sinh tinh cố thận, quảng tự diên niên, nam, nữ, lão, ấu, hợp dùng.

Các ngài có lòng chiếu cố, xin nhận rõ dấu Sư-tử hí-cầu, mới khỏi lầm.

Mỗi ve 1$00 — *Nửa tá 6 ve* 5$00

Ở gần đến hiệu tổng đại lý QUẢN-HƯNG-LONG số 80, phố Khách VINH mà mua, ở xa gởi lĩnh-hóa giao ngân.

TIỂU - HẠNH - LÂM DƯỢC - PHÒNG

108, phố hàng Buồm – HANOI

NÀY SẮP QUA THÌ...

Lúc đó trải qua một độ nhà ... ăn uống khó tiêu, ... không đều, trí não kém ... choáng mặt, ... mồ hôi nhiều, ... ngủ không được, gân cốt đau nhức, khí lực kém đi, ... Đó là vì các hạch ... huyết thiếu chất bổ. ... Thuốc Hormones Dupeyroux làm cho lúc sắp qua thì, khỏi phải tật bệnh tới thiệt, trẻ lâu, mạch trí lại được như thường. Mỗi chai dùng một tháng. Giá 1$80 (không kể tiền đoan) Bán tại các hàng bào chế tốt. Hiệu chánh:

Pharmacie PHAN-DOAN-DIỄN à Tourane

Gởi biếu sách chỉ ... viết thơ cho:

Laboratoires du Docteur DUPEYROUX, 5, *Square de Messine, PARIS*

Kết quả tốt đẹp của

NHÂN-TẠO-HUYẾT

SINH-HUY

44 Rue Marechal Foch – VINH

là những bức thư mình ta có giá-trị sẽ lần lượt đăng tiếp.

Mỗi chai 1$80 — Nửa tá 7$50

Vinh, le 20 Juillet 1932

Monsieur SINH-HUY à Vinh

Ông vui lòng bán cho người cầm giấy nầy mang về cho tôi 12 chai NHÂN-TẠO-HUYẾT nữa, còn 6 chai trước tôi đã cho người nhà dùng hết rồi, vậy tôi tin cho ông biết rằng thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT của ông cũng chóng hiệu nghiệm lắm. Đã mấy năm nay nhà tôi dùng biết bao nhiêu thuốc tây thuốc tàu mà vẫn không thấy sự hiệu nghiệm nhanh chóng như thuốc này. Hai đứa trẻ tôi nhỏ dùng nó mới hết một đứa một chai mà thấy nó ăn được ngủ được, ham chơi lại có da thịt ra, ... nhỏ bị ghẻ lở luôn quanh năm thì nay nó đã gần khỏi và ... biết thuốc nếu như thứ CỐ TINH BỔ THẬN của ông mà hiệu nghiệm được như NHÂN-TẠO-HUYẾT thì tôi sẽ mua dùng nhiều lắm.

M. KY-SUNG-THUC

Maison THAI HOP

Rue Destenay à VINH

Thuốc cai nha phiến văn minh

Có trình giấy tại tòa và phân chất tại phòng thí-nghiệm Đông dương ngày 17 Mars 1923 Hanoi, được quan chánh phòng thí-nghiệm cho giấy nhận thực thuốc này không có chất độc để dùng cho người nghiện thuốc phiện Á đông, để biết rằng thuốc này công hiệu phi thường, không thuốc nào sánh kịp, ngài nào mua thuốc đòi cho được cái giấy chứng nhận của quan thầy thuốc mới là thực hiệu. Các ngài muốn chữa thuốc phiện thời viết thơ cho bản hiệu kể rõ ăn nhiều hay ăn ít, có bệnh tật chi không, người yếu hay khoẻ để cân chế thuốc cho hợp với bệnh, ... người không có bệnh chi, duy có bệnh nghiện thời dùng thuốc đã chế sẵn ở bản-hiệu hay ở các nơi Đại-lý của bản-hiệu cũng vậy, dùng thuốc này khi đang bỏ hút, trong người rất khoẻ không sinh bệnh tật, đi làm như thường. ... Các ngài ... muốn ... thì gởi cho cái timbre 0$06. Đề hỏi cho chủ nhân:

M. TRẦN-ĐẮC-SỬ

TAM-TỈNH Y-QUÁN

Phố Xe-điếu N° 73 – HANOI

Các đại-lý: M. Lê-nam-Hưng, Rue Gia-long à Phan thiết Annam; Phạm-văn-Bằng, à Phan rang Annam; M. Vĩnh hiệp-Phát, à Mỹ phước, Long-xuyên (Cochinchine); M. Lê văn Nhuận, Rue passé Thị Nghè, 27, à Saigon; M. Trần Tư, Tâcheron à Thakhet Laos; M. Huỳnh-Trí, ... Pnompenh; M. Nguyễn văn Đặng, commerçant à Pakse Laos. ... Cho nhiều Đại-lý. Hay nhất thế giới thuốc: lậu và giang mai: 1$00 một chai.

MAGASIN DE SOIERIES

TÂN - LỢI

128-130, Boulevard Tổng-đốc-Phương – Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là: lãnh, xuyến, trừu, cẩm-nhung, cẩm-nhiễu v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm lâu mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khẩu đội đều ... nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu «Teinture ...» danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhan hiệu «Pagode Chinoise et Annamite de Cholon» (Đề-ngạn Hoa Việt tự miếu) viết toàn Pháp-văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn lâm học sĩ, thưởng thụ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội tinh, ... cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nầy đẹp, giá 1$00, gởi theo cách lĩnh hóa giao ngân 1$20.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits «Kim-Thới» của bổn hiệu chế tạo chẳng thua các biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng - vạn - Thành Hải - bán 130 ... Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ, ở xa xin viết thơ về thương nghị. **TÂN-LỢI**

128-130, Bd Tổng-đốc-Phương – CHOLON

THUỐC REZILO

LÀM RA SỨC KHỎE

Thuốc này ... (small print illegible)

... PARIS

Imprimerie «TIẾNG DÂN, HUẾ

Directeur Gérant: HUỲNH THÚC-KHÁNG